

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

חולין מט

עניין: ברכה לכהנים

מהרש"א ח"א

מברכיך בו'. כתבו התוס' ואפי' גויס בו' גוי דיהיב שלמא לרי' ישמעאל בו' עכ"ל ר"ל ולהכי אכטריך ליה ואברכה מצרכיך לרי' ישמעאל ויש לפרש לפי זה דצמקום זרעה דישאל דעדיפא היינו משום דהוה זרעה מיוחדת לכהנים משא"כ ואברכה מצרכיך דהוה כוללת אף לגויס לרי':

דברי שאול

דף ע"ג כהנא מסייעא כהנא וכו' דקצוקי זרעה של כהנים אלל ישראל . לריך זילור מה נייע חס ימצרז צמקום ישראל או צפע ולפעריך נראה עדיע צלחו טעה וסניח זניס קפניס וחי' ללווח להס על ככסיו סול נוחן אוחו ציד חיס חמוניס טיפעור סכססיס עד טינדלו אגעריס ויקחו חסר להס ועודך סיחומיס טייטינו לחיס חיל צנור טעירחו ועירו ולטעמיס יעלא כי סלז מליס לצנו הגדול סיודע לפקח צעסקיו וסלז נוחן לו גס חלק סקנניס טישסכר צחס עד טינדלו וסול נוחן לו קדיעס על סכר טרמחו נמלא סזא גדול סכרו יוסר עסטי סזס חזי עקנל סכר כי חס לחסר ססנז ססנז ססנז לסיטומיסי וסס נוחניס לו חיס סך צנור טרמו עסטיס זס סנן חול עססכר צמעוח סרנז ולוקח מעווח קדיעס וסלז ענין זרעה כססיס נראה לי ססיס גיכ עורכב מסגדוח העמידות וסספעס כמו ככל סגרכוס סרעס סרלניג ורניס עזו ססול עורכב . ולפיז יס לומר דזסו מלוקי רי וריע דריע קיל ססכסניס חניס עופיס דבר כיח ססנדייס עסידות מה ססס רי זניסיס וחיכ סס סקנניס סכר חסר סנכרו וזיס ואברכה מצרכיך וגס נכרי סאנדיך ישראל מחנוך כעיס ססוכי צסס ערדס חל רי מסייע כהנא וקיל דסכסניס סס צעלמס מחסלניס על ישראל ורי עיקר סנכר כח סנכר וסספעס וחיכ סס מחצרכיס עססס יחנדיך ועיס נסחלסלס סנכרס לישראל ויס להס עיקר סנכר וחיכ זיס דעוקי זרעה אלל ישראל וסנן . וסנז מה סלומר וחיכ חנכרס סקלי על סכסניס לפעריך נראה עפטיס צסס חרי דעיס עטרס יול עפי ססן גדול דסייט ססכסן לא חיי יוכל לומר ססס רק ססלניג ילא וחיכ גס זרעה ססכסיס חיס סילז עפסיס וזיס וחיכ חנכרס דסייט לכסניס ולישראל :

כתב סופר

דמוקי לה לזרעה לכהנים צמקום זרעה דישראל. פי' רש"י דמוק דהס ונתצרכיס עם הישראל צפי"א. ולולי פי' רש"י חיי' כ"ל. סנה סנטיח ח' ואברכה מצרכיך היינו ססזרעה ספיך ישראל חחול על המצרכיך ג"כ ותחזור חליו אוחה סזרעה עלמה. וסנה ענין סזרעה להענון עם חיל כסיטרצו ככסיו סונו ועסקרו כי ירצה כצוד צימו יעלה זרוס סללחה ולין זה זרעה לכהנים מורי סחורה להס לא כיתן חלק וסחלה צלרן כונס"כ כי ח' חול נחלחו חיי' פנוי' וכל עסקי סעוה"ז רק לעצודת ח' ולענין צחורה. ולהס חין עקום לזרעה זו ולין ונלפיס לזס וכסירצו להס לא יוללו קורת רוח צו. רק חפליס צמלחית עיניס צחורה וכל עסור לעצודס ח' לסנור מלוטחי חוקותיו כלשך ליוכו. ולפיז יס קני ועיי זרכות זרעה דישראל היינו ענין סישס זרעה אלל ישראל ככללס הענון עם. וזרעה סתסס זרעה אלל כהניס מורי סחורה קדוסי עליון. וסנה מלווחו סנטיח ואברכה מצרכיך היינו סלווחו זרעה חחול על המצרכיך ח"כ זכסניס סנצרכי ישראל יצרכי ח' צענון ויסנדיך ון העניקי' וכן כולם צעניקי עוה"ז וסללחחו כנצורז צנדרסי ח"כ חחול סזרעה לכהניס חין זה זרעה חסונה לפניס כוניס ולכן סנטיח ח' וסנו חס קנוי על צי וחי חזרכס צפני עלמס זרעה הרחי' להס וידע ונחצרות יודע צלזיס זרעה חפליס סכסניס. וסן סן דצרי ססיק דעוקי לזרעה לכהניס צמקום זרעה דישראל היינו דענייעי כהנא דיתן להס זרעה לכהניס היינו נה סלהס לזרעה יסס צמקום זרעה דישראל היינו חסח וחילוף זרעה דישראל דלרע חין להס רק זרעה דישראל נה ססול זרעה לישראל ולא לכהניס וסול ונחליך צמקום זו זרעה קוצה נחה ככ"ל ככו' וק"ל.

מראית העין לחיד"א

דף מ"ט. מה תברכו את בני ישראל. רבי ישמעאל אומר למדנו ברכה לישראל מפי כהנים לכהנים עצמן וכו' אשר במ"ש הרב כלי יקר ז"ל עה"ת דהקב"ה נתן לכהנים כיד מתנת כהונה ועוד מתנה כיה שמברכין לישראל והם מתברכין ע"ש. והיינו דרמו בכאן ר' ישמעאל כיה תברכו את בני ישראל מ"י כיה שהיא מתנת חסס וצריס לכהניס וזו אמר לכהניס עצמן לא למדנו שהיא מתנת כיה. ומשויה אמרו ישמעאל כהנא מסייע כהני מסייע לשון הוה כמ"ס התוספות דתמיד הם מתברכין והיא מתנה כיה:

ויש להעיר דכיון דמסורות בידנו כל המברך מתברך ור' ישמעאל עצמו בירושלמי ס"ס אלו דברים אשכחן דברכו גוי ואמר לו כבר מילתך אמורה ואברכה מברכיך. איכ אמאי אצטריך שיברכס הקב"ה ומלבד חסיס דואברכה מברכיך היא ברכה כוללת וזוהי ברכה סרטיח. עוד יש להרחיב הדבר במ"ש במגילה דף דף דרב בירך לרב הונא יהא רעוא דתיסוס בשיראי ואקיים ביה שמע רב ואקפד אסר לא אסרת לי כי ברמתך וכן למד והוינו בה סכדי חס אמרו רז"ל כל המברך מתברך ואמאי היה צריך לומר וכן למד וניחא לן דהגס שיתברך יהיה ברכה אחרת אבל אינו מוכרח שיהיה מעין ברכותיה אבל אי הוה אמר וכן למד היה מתברך ברכה זו עצמה שברכו יהא רעוא דתיסוס בשיראי. והשתא ניחא דכהניס מברכיס ישראל ברכה משילכת ואם היה דבעלמא סכל המברך מברך היה איזו ברכה אבל לא היה כברכות אלו עצמן לכך ח' מברכין בפרטות שיתברכו מעין דוגמא. ורי עקיבא סבר דסגי ואברכה מברכיך והקב"ה יברכס מעין דוגמא שהם מקיימין מצותו ית' ועדיף ממי שמברך מעצמו ועמ"ש הרב עיון יעקב ז"ל ויש להשיב על דבריו ז"ל:

עיון יעקב

רבי ישמעאל אומר למדנו ברכה לישראל מפי כהנים. אפשר דר"י אזיל לשיטתו דאמר סוף פרק קמא דשבועות (ד). דיבא זכאי ויכפר על החייב ולא החייב ויכפר על החייב ה"נ לא יבא מי שאינו מתברך לברך אחרים לכן הקב"ה מברך לכהנים בשעת ברכתך כדי שהמתברך יברך את ישראל לכן אין צריך תו להסכמת הקב"ה כי אין לך הסכמתו יותר מזה וזה שאמר דהיינו מסייע כהנים דמוקים לה ברכת כהנים במקום ברכה דישראל משא"כ ר"ע דנלמד מאברכה מברכיך משמע דאחר שברכו לישראל נתברכו הכהנים לכן צריך קרא שהקב"ה מסכים על ידם ועיין בתוספות:

